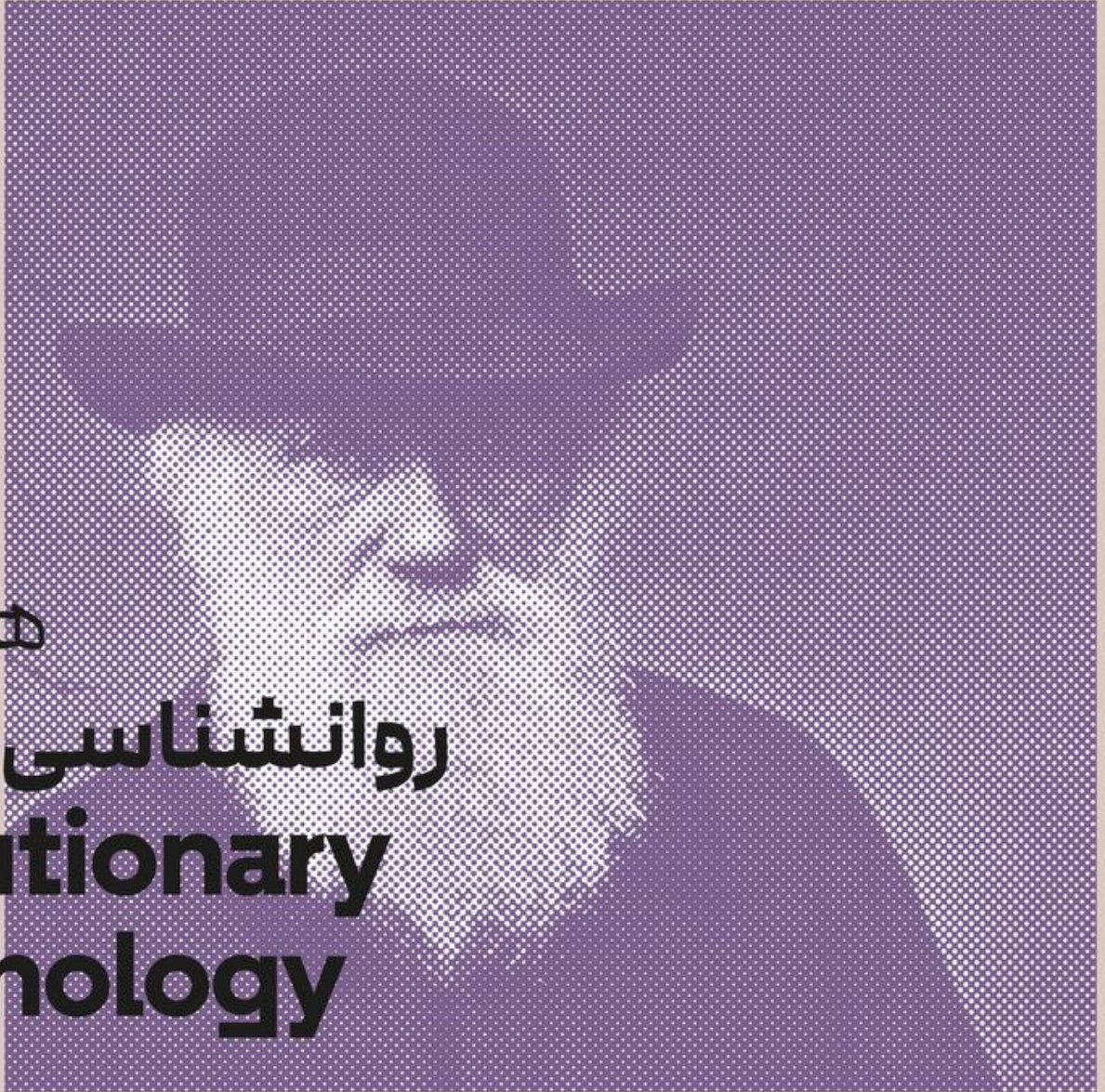

Tardid School & Educ8 Platform present:
World Darwin Day in Iran 2025

همایش
روانشناسی تکاملی
Evolutionary
Psychology

چهارشنبه ۲۴ تا ۲۶ Feb 12 - 14
تا جمعه بهمن ماه ۲۰۲۵
ساعت: ۱۸-۲۱ ۱۴۰۳ IRST 18-21

Conference link (free and open to everyone)
<https://www.skyroom.online/ch/tardidschool/darwin-conference>

۱۸:۰۰

محمد رضا معمار صادقی، دبیر مجموعه مطالعات تکامل نشر کرگدن
افتتاحیه

۱۸:۱۵

آرش رئیس بهرامی، دانشگاه جورج واشنگتن
ابراز هیجانان در آدمی و حیوانات: تبار روانشناسی تکاملی

چارلز داروین کتاب ابراز هیجانان در آدمی و حیوانات را ابتدا به عنوان بخشی از کتاب دیگرش، تبار آدمی، نوشت. اما کمی بعدتر با افزایش حجم مطالب تصمیم گرفت آن را به عنوان کتابی مجزا منتشر کند. داروین در ابراز هیجانان و تبار آدمی به دنبال سوالی مشابه در تبار آدمی است. اما رویکرد بسیار متفاوتی را در پیش میگیرد. داروین در ابراز هیجانان برای تبیین رفتارهای انسانی به اندازه آثار پیشینش، مانند منشا گونهها و تبار آدمی، به روندهای تکاملی مانند انتخاب طبیعی یا انتخاب جنسی متوسل نمیشود. او در عوض به رویکردی مقایسه‌ای را در پیش میگیرد و با مشاهدات دقیق به تکامل ابراز هیجانان در انسانها و دیگر جانوران میپردازد. او با بررسی طیف گسترده‌ای از جانوران (از حشرات تا انسانها) به بررسی منشا ابراز هیجانان میپردازد که تصور میشود یکی از ویژه‌ترین خصوصیات انسانها است. ابراز هیجانان پس از منشا گونهها و تبار آدمی، سومین کتاب بزرگ داروین در باب تکامل موجودات زنده و انسان است. هدف این اثر در وهله اول نه بررسی سازوکاری تکاملی، بلکه نشان دادن منشا تکاملی و طبیعی برای ابراز هیجانان انسانی است که این کتاب را به اولین کتاب روانشناسی تکاملی تاریخ تبدیل میکند.

۱۸:۳۵

هادی صمدی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات
چرا پس از داروین روان‌شناسی همواره تکاملی بوده است؟

معمولاً در اشاره به ریشه‌های روان‌شناسی تکاملی به انتشار کتاب ذهن سازش یافته در سال ۱۹۹۲ اشاره میشود. جایی که نقدی بر مدل استاندارد علوم اجتماعی و به ویژه رفتارگرایی وارد می‌شود. اما ریشه‌های روان‌شناسی تکاملی به خود داروین باز می‌گردد. به ویژه به شاگرد او جورج رومنس. همچنین به روان‌شناسی تکاملی ویلیام جیمز اشاره خواهد شد. مهم‌تر از همه آنکه در سال‌های اخیر به ریشه‌های تکاملی رفتارگرایی اسکینر اشاره می‌شود. با ذکر این نقد مشخص می‌شود که آنچه روان‌شناسان تکاملی الگوی تمام عیار ضدیت با رویکرد تکاملی می‌نامند حطی از واقعیت ندارد. به عبارتی روان‌شناسی حتی در شاخه‌ی رفتارگرایی نیز وجوه تکاملی داشته است.

۱۸:۵۵

محمد امین موفق، ایوآپس
اثر هوش مصنوعی بر رفتار انسان از نگاه روان‌شناسی تکاملی

این روزها «هوش مصنوعی» از موضوعات بسیار داغی است که تقریباً از کار و پژوهش گرفته تا رسانه‌ها و محتوای اینستاگرام ردی از آن را به وضوح می‌توانیم ببینیم. با این که نمی‌توان قطعی گفت ولی شاید بتوان گفت شکی در این نمانده که آینده ما با هوش مصنوعی گره خورده است. قصد دارم که توضیح دهم که از منظر روان‌شناسی تکاملی، هوش مصنوعی چه طور بر رفتار فردی و جمعی ما اثر می‌گذارد. در گام بعدی می‌خواهیم مشکلات احتمالی‌ای که هوش مصنوعی ممکن است برای ما بوجود بیاورد را بررسی کنیم و ببینیم به چه شکل می‌توانیم جلوی آن را بگیریم. به طور مثال هوش مصنوعی چگونه می‌تواند به نابرابری اجتماعی دامن بزند؟ این نابرابری می‌تواند در زمینه‌های مختلفی باشد اعم از فرهنگی، اقتصادی و ... همین طور در مورد اعتماد انسان به اطلاعات (مخصوصاً اطلاعاتی که توسط هوش مصنوعی داده می‌شود) و خطرات احتمالی آن و کالیبری کردن اعتماد انسان به این داده‌ها صحبت خواهیم کرد. در نهایت در مورد اخبار جعلی صحبت خواهیم کرد و با بررسی جنگ‌های اطلاعاتی به چگونگی پیروی در مقابل اطلاعات نادرست در عصر اطلاعات خواهیم پرداخت. قصد دارم به طور خلاصه بگویم که از منظر مکانیسم‌های تکاملی چه هوش مصنوعی‌ای برای ما مفید خواهد بود و چگونه کاری کنیم که خطرناک و ضررهای آن را کاهش دهیم.

۱۹:۱۵ استراحت

19:30

David C. Geary, University of Missouri

Evolution, Nurture, and Variation in the Magnitude of Human Sex Differences

Sex differences that have a biological basis to them are not fixed, genetically determined differences. These differences are often found for traits that influence competition for mates or mate choices and their magnitude is influenced by social and ecological conditions. Sex differences are larger for populations living in favorable conditions and shrink for populations living in less favorable ones. The pattern will be illustrated by linking the magnitude of sex differences to the Flynn effect, that is, increases in cognitive performance across the 20th century. These increases are related to better living conditions and appear to be associated with larger sex differences in various physical and cognitive traits. Cross-generational increases in men's advantage in height are well documented in nations experiencing a Flynn effect and vary with cross-national differences in population health. Although less definitive, similar patterns are found for men's advantages in spatial abilities and women's advantageous in language and memory abilities. The basic approach will be outlined, and related evidence presented.

20:00

Steven Pinker, Harvard University

The Cognitive Niche: Coevolution of Intelligence, Sociality, and Language

Although Darwin insisted that human intelligence could be fully explained by the theory of evolution, the codiscoverer of natural selection, Alfred Russel Wallace, claimed that abstract intelligence was of no use to ancestral humans and could only be explained by intelligent design. Wallace's apparent paradox can be dissolved with two hypotheses about human cognition. One is that intelligence is an adaptation to a knowledge-using, socially interdependent lifestyle, the "cognitive niche." This embraces the ability to overcome the evolutionary fixed defenses of plants and animals by applications of reasoning, including weapons, traps, coordinated driving of game, and detoxification of plants. Such reasoning exploits intuitive theories about different aspects of the world, such as objects, forces, paths, places, states, substances, and other people's beliefs and desires. The theory explains many zoologically unusual traits in Homo sapiens, including our complex toolkit, wide range of habitats and diets, extended childhoods and long lives, hypersociality, complex mating, division into cultures, and language (which multiplies the benefit of knowledge because know-how is useful not only for its practical benefits but as a trade good with others, enhancing the evolution of cooperation). The second hypothesis is that humans possess an ability of metaphorical abstraction, which allows them to coopt faculties that originally evolved for physical problem-solving and social coordination, apply them to abstract subject matter, and combine them productively. These abilities can help explain the emergence of abstract cognition without supernatural or exotic evolutionary forces and are in principle testable by analyses of statistical signs of selection in the human genome.

20:30

Randolph M. Nesse, University of Michigan

Evolution and Mental Disorders

Mental disorders remain mysterious and controversial despite decades of research by thousands of the world's best scientists. The official diagnostic system has been abandoned by the USA National Institute for Mental Health, and billions of dollars spent looking for specific genetic and brain causes have found no specific abnormalities that explain any major mental disorder. What we have been looking for is not there. Something is missing. Evolutionary biology is psychiatry's missing foundation. It provides a functional understanding for behavior similar to what physiology provides for the rest of medicine. It recognizes aversive emotions like anxiety and low mood as responses which are, like pain and cough, useful when expressed in the correct situation. It explains why normal mechanisms often give rise to useless emotions (the smoke detector principle), and why regulation mechanisms are prone to malfunction. This helps patients to understand their symptoms in a way that avoids stigma and encourages cooperation with treatment. It also helps to explain the massive comorbidity of mental disorders, the non-specificity of causes, and the difficulty in finding specific causal genes or brain abnormalities. The field of evolutionary psychiatry is growing fast. It is not a new treatment method, but it provides a solid foundation for all kinds of treatment, and it offers the promise of making sense of disorders and controversies that have bedeviled psychiatry for decades.

Wednesday Feb 12th

6:00 PM

M. Reza Memar-Sadeghi, Kargadan Publications
Opening (in Persian)

6:15 PM

Arash Raeisbahrami, George Washington University
Title: The Expression of the Emotions in Man and Animals: The Descent of Evolutionary Psychology (in Persian)

6:35 PM

Hadi Samadi, SRBIAU
Title: Why has Psychology Always been Evolutionary after Darwin? (in Persian)

6:55 PM

MuhammadAmin Movaffagh, Evolps
Title: AI's Impact on Human Behavior from an Evolutionary Psychology Point of View (in Persian)

7:15 PM

Break

7:30 PM

David C. Geary, University of Missouri
Title: Evolution, Nurture, and Variation in the Magnitude of Human Sex Differences

Abstract: Sex differences that have a biological basis to them are not fixed, genetically determined differences. These differences are often found for traits that influence competition for mates or mate choices and their magnitude is influenced by social and ecological conditions. Sex differences are larger for populations living in favorable conditions and shrink for populations living in less favorable ones. The pattern will be illustrated by linking the magnitude of sex differences to the Flynn effect, that is, increases in cognitive performance across the 20th century. These increases are related to better living conditions and appear to be associated with larger sex differences in various physical and cognitive traits. Cross-generational increases in men's advantage in height are well documented in nations experiencing a Flynn effect and vary with cross-national differences in population health. Although less definitive, similar patterns are found for men's advantages in spatial abilities and women's advantages in language and memory abilities. The basic approach will be outlined, and related evidence presented.

8:00 PM

Steven Pinker, Harvard University

Title: The Cognitive Niche: Coevolution of Intelligence, Sociality, and Language

Abstract: Although Darwin insisted that human intelligence could be fully explained by the theory of evolution, the codiscoverer of natural selection, Alfred Russel Wallace, claimed that abstract intelligence was of no use to ancestral humans and could only be explained by intelligent design. Wallace's apparent paradox can be dissolved with two hypotheses about human cognition. One is that intelligence is an adaptation to a knowledge-using, socially interdependent lifestyle, the "cognitive niche." This embraces the ability to overcome the evolutionary fixed defenses of plants and animals by applications of reasoning, including weapons, traps, coordinated driving of game, and detoxification of plants. Such reasoning exploits intuitive theories about different aspects of the world, such as objects, forces, paths, places, states, substances, and other people's beliefs and desires. The theory explains many zoologically unusual traits in *Homo sapiens*, including our complex toolkit, wide range of habitats and diets, extended childhoods and long lives, hypersociality, complex mating, division into cultures, and language (which multiplies the benefit of knowledge because know-how is useful not only for its practical benefits but as a trade good with others, enhancing the evolution of cooperation). The second hypothesis is that humans possess an ability of metaphorical abstraction, which allows them to coopt faculties that originally evolved for physical problem-solving and social coordination, apply them to abstract subject matter, and combine them productively. These abilities can help explain the emergence of abstract cognition without supernatural or exotic evolutionary forces and are in principle testable by analyses of statistical signs of selection in the human genome.

8:30 PM

Randolph M. Nesse, University of Michigan

Title: Evolution and Mental Disorders

Abstract: Mental disorders remain mysterious and controversial despite decades of research by thousands of the world's best scientists. The official diagnostic system has been abandoned by the USA National Institute for Mental Health, and billions of dollars spent looking for specific genetic and brain causes have found no specific abnormalities that explain any major mental disorder. What we have been looking for is not there. Something is missing. Evolutionary biology is psychiatry's missing foundation. It provides a functional understanding for behavior similar to what physiology provides for the rest of medicine. It recognizes aversive emotions like anxiety and low mood as responses which are, like pain and cough, useful when expressed in the correct situation. It explains why normal mechanisms often give rise to useless emotions (the smoke detector principle), and why regulation mechanisms are prone to malfunction. This helps patients to understand their symptoms in a way that avoids stigma and encourages cooperation with treatment. It also helps to explain the massive comorbidity of mental disorders, the non-specificity of causes, and the difficulty in finding specific causal genes or brain abnormalities. The field of evolutionary psychiatry is growing fast. It is not a new treatment method, but it provides a solid foundation for all kinds of treatment, and it offers the promise of making sense of disorders and controversies that have bedeviled psychiatry for decades.

پنجشنبه ۲۵ بهمن

۱۸:۰۰

ابوالفضل زاهدی، دانشگاه فردوسی مشهد
معماری حاصل تکامل ذهن انسان: مکانیسم های خاص حیطة (تخصصی) و عام حیطة (همه کاره)

دیدگاه سنتی در مورد ذهن انسان این بوده که ذهن در بدو تولد مانند یک لوح سفید (صفحه خالی) است، بدون هیچ محتوای ذاتی و از پیش تعیین شده ای. به بیان دیگر، تمام محتوای ذهن، پس از تولد و از طریق تجربه کسب میشود. و ذهن صرفاً از تعداد کمی مکانیسم عام حیطة و همه کاره و مستقل از محتوا تشکیل شده که در حل طیف وسیعی از مسائل کاربرد دارند، و با نام هایی تحت عنوان یادگیری، هوش، تقلید، عقلانیت و فرهنگ شناخته میشوند. با ظهور روانشناسی تکاملی، دیدگاه لوح سفید در مورد ذهن انسان به چالش کشیده شد. جان توبی و لدا کاسمپیز (در مکتب سانتا باربارا) نشان دادند که ذهن انسان دارای مکانیسم های ذاتی و تخصصی است که در طول تاریخ تکامل انسان توسط انتخاب طبیعی و جنسی برای حل صدها مسئله سازشی مانند تأمین غذا، والدگری، جفت یابی... که اجداد ما با آنها روبرو بوده اند طراحی شده اند. این دیدگاه بصورت گسترده در روانشناسی تکاملی پذیرفته شده است. همانطور که یک روانشناس تکاملی اشاره میکند: این ایده که یک ماده کلی و منفرد قادر است هم عمق را ببیند، هم دستان را کنترل کند، هم جفت انتخاب کند، هم بچه بزرگ کند، هم از چنگ صیادان بگریزد، هم صید را شکار کند و ازین قبیل، بدون داشتن درجه ای از تخصصی شدن منتفی است. گفتن اینکه مغز قادر است این مسائل را بدلیل انعطاف پذیری اش حل کند، چنان فرقی با گفتن اینکه این کار به روشی جادویی صورت میگیرد، ندارد. با این حال برخی از روانشناسان تکاملی استدلال کرده اند که انسان ها علاوه بر مکانیسم های خاص حیطة (تخصصی)، دارای تعدادی مکانیسم عام حیطة (همه کاره) از جمله هوش عمومی، حافظه کاری، شرطی سازی کلاسیک، استدلال قیاسی و... نیز هستند.

۱۸:۲۰

مهدی کاویانی نژاد، دانشگاه تبریز
افسردگی: سازگاری، محصول جانبی، یا نویز؟

افسردگی به عنوان یک اختلال روانی در حوزه سلامت روان اهمیت فراوانی دارد و شناخت دقیق آن می تواند به بهبود روش های درمانی کمک شایانی کند. یکی از سوالات کلیدی در این زمینه این است که آیا افسردگی به عنوان یک مکانیسم طبیعی و سازگاری شکل گرفته یا به دلیل نقص ها و ناهنجاری ها ظاهر شده است؟ این پرسش ما را به استفاده از نظریه های تکاملی برای درک بهتر این اختلال سوق می دهد. برای پاسخ به این پرسش ها، نظریه تکاملی به عنوان بهترین چارچوب موجود مطرح می شود. این نظریه بیان می کند که صفات و ویژگی هایی که در موجودات زنده باقی مانده اند، می توانند در یکی از سه دسته زیر قرار بگیرند: سازگاری، ویژگی هایی که به طور فعال به بقای فرد یا افزایش موفقیت های تولیدمثل کمک می کنند. محصول جانبی: صفاتی که به صورت غیرمستقیم از ویژگی های سازشی دیگر ناشی می شوند. نویز: صفاتی که نتیجه خطاها یا ناهماهنگی های سیستم های زیستی هستند و عملکرد خاصی ندارند. با توجه به این چارچوب، در مورد افسردگی نظریات مختلفی مطرح شده است. برخی معتقدند که افسردگی می تواند سازگاری باشد که در شرایط خاص به فرد کمک کرده است. برخی دیگر آن را محصول جانبی سیستم های پیچیده شناختی و زیستی انسان می دانند. و نهایتاً، دیدگاهی وجود دارد که افسردگی را نویز یا خطایی در عملکرد طبیعی سیستم های زیستی می شمارد. در این سخنرانی، قصد داریم نظریات مختلفی را که در این زمینه مطرح شده است، بررسی کنیم. این رویکرد به ما کمک می کند که با ایجاد یک مجموعه منظم و جامع از نظریات، دید روشنی از نگاه تکاملی به افسردگی ارائه دهیم.

۱۸:۴۰

عارف عبادی، موزه رویال آلبرتا
روانشناسی تکاملی رقابت درون-جنسی

اغلب در میان حیوانات شاهد این هستیم که یک فرد برای کسب منابع، متحدان و جفت با دیگر اعضای جنس خود به رقابت می پردازد؛ پدیده ای که به آن «رقابت درون-جنسی» گفته می شود. از منظر تکاملی زمانی یک جاندار در رقابت درون-جنسی پیروز است که شانس موفقیت تولیدمثل آن افزایش یابد. در میان ما انسان ها نیز رقابت درون-جنسی به شکل گسترده ای وجود دارد. داروین در کتاب تبار انسان به تشریح این موضوع پرداخت اما همچون بسیاری از دانشمندان زمان خود معتقد بود بخش اعظم رقابت درون-جنسی میان مردان صورت می پذیرد و زنان - در بهترین حالت - تنها دست به انتخاب می زنند. تصویری که امروزه از رقابت درون-جنسی انسان در اختیار داریم بسیار متفاوت از قرن نوزدهم است. اکنون می دانیم که رقابت درون-جنسی نه تنها منحصر به مردها نیست بلکه زنان نیز به اندازه مردان - و گاه بیش از آنها - با همجنسان خود ستیز می کنند. با این حال در طول تاریخ تکاملی گونه ها سازوکارهای روانی متمایزی در ذهن زنان و مردان شکل گرفته که برای آن جنس از اهمیت سازشی برخوردار است. از این رو، هرچند زنان و مردان هر دو به رقابت درون-جنسی می پردازند اما تاکتیک هایی که برای شناسایی، هدف قرار دادن و کنار زدن رقیب و کسب منابع به کار می برند از یکدیگر متمایز است. در اینجا به برخی از مهم ترین تمایزهای رقابت درون-جنسی میان زنان و مردان می پردازم و تبیینی تکاملی از آنها ارائه خواهیم کرد.

نقش انتخاب جنسی در استراتژیهای متفاوت جفت گیری

انتخاب جنسی، مفهومی که توسط چارلز داروین معرفی شد، به فرآیند تکاملی ای اشاره دارد که در آن صفات خاصی به دلیل مزیت در جفت یابی، نه بقای مستقیم، انتخاب می‌شوند. این نوع انتخاب می‌تواند به دو صورت عمل کند: رقابت درون جنسی، که شامل رقابت بین افراد یک جنس (معمولاً نرها) برای دسترسی به جفت‌ها است، و انتخاب میان جنسی، که در آن یک جنس (معمولاً ماده‌ها) ترجیح می‌دهد با افراد دارای صفات خاص جفت‌گیری کند. انتخاب جنسی از جمله توضیح می‌دهد چرا در دو جنس استراتژی‌های جفت‌گیری متفاوتی تکامل یافته‌اند. این استراتژی‌های متفاوت نشان‌دهنده شایستگی ژنتیکی هستند و به افراد کمک می‌کنند تا در رقابت جفت‌یابی موفق‌تر عمل کنند.

۱۹:۲۰ استراحت

19:30 PM

Robin Dunbar, University of Oxford

Darwin's Importance in the Modern World

As a young man, Darwin embarked on a 5-year round-the-world cruise that was to change his life, and to change our understanding of the biological world. Yet even if he hadn't produced his theory of evolution by natural selection, he would still now be famous as one of the founding fathers of geology and psychology. His works on the psychology of both animals and humans have turned out to be especially important.

20:00 PM

Todd K. Shackelford, Oakland University

Life History Correlates of Human Ejaculate Quality

Life history strategies reflect resource allocation decisions, which manifest as physiological, psychological, and behavioral traits. We investigated whether human ejaculate quality is associated with indicators of relatively fast (greater resource allocation to mating effort) or slow (greater resource allocation to parenting effort) life history strategies in a test of two competing hypotheses: (1) The phenotype-linked fertility hypothesis, which predicts that men pursuing a relatively fast life history strategy will produce higher-quality ejaculates, and (2) The cuckoldry-risk hypothesis, which predicts that men pursuing a relatively slow life history strategy will produce higher-quality ejaculates. Men ($n = 41$) completed a self-report measure assessing life history strategy and provided two masturbatory ejaculate samples. Results provide preliminary support for the cuckoldry-risk hypothesis: Men pursuing a relatively slow life history strategy produced higher-quality ejaculates. Ejaculate quality may therefore reflect resource allocation decisions for greater parenting effort, as opposed to greater mating effort. The findings contribute informative data on correlations between physiological and phenotypic indicators of life history strategies.

20:30 PM

Maryanne Fisher, Saint Mary's University

What is a feminist lens for evolutionary approaches to human behavior?

The study of women within the framework of evolutionary psychology provides essential insights into human behavior, challenging traditional models and broadening the scope of the discipline. Focusing on women's roles in evolutionary psychology promotes gender equity in research and advances a more accurate, detailed understanding of evolutionary processes.

Over the last two decades, laudable progress has been made in recognizing women as active participants in reproductive and social arenas. This work addresses the depth of their strategies, moving beyond reductive, male-centric narratives.

This presentation will draw on key themes from my research on the adaptive significance of women's behaviors, with particular attention to same-sex competition and cooperation. Women's social strategies will be discussed as context-dependent responses to ecological and cultural factors, offering insights into patterns of resource allocation and alliance formation. Women will be discussed as strategists, seeking to maximize their inclusive fitness.

While only specific aspects of these behaviors will be explored, this presentation demonstrates how expanding the study of women's roles enhances our understanding of human behavior. Such an approach invites ongoing discussions about inclusivity and equity in evolutionary research, emphasizing the need for diverse perspectives to better understand the breadth of human adaptation.

Thursday Feb 13th

6:00 PM

Abolfazl Zahedi, Ferdowsi University of Mashhad

Title: The Evolved Architecture of the Human Mind: Domain-Specific and Domain-General Mechanisms (in Persian)

6:20 PM

Mahdi Kavyani Nejad, University of Tabriz

Title: Depression: Adaptation, By-product or Noise? (in Persian)

6:40 PM

Aref Ebadi, Royal Alberta Museum

Title: The Evolutionary Psychology of Intrasexual Competition (in Persian)

7:00 PM

Arian Akbari, Telsi Institute

Title: The Role of Sexual Selection in Different Mating Strategies (in Persian)

7:20 PM

Break

7:30 PM

Robin Dunbar, University of Oxford

Title: Darwin's Importance in the Modern World

Abstract: As a young man, Darwin embarked on a 5-year round-the-world cruise that was to change his life, and to change our understanding of the biological world. Yet even if he hadn't produced his theory of evolution by natural selection, he would still now be famous as one of the founding fathers of geology and psychology. His works on the psychology of both animals and humans have turned out to be especially important.

8:00 PM

Todd K. Shackelford, Oakland University

Title: Life History Correlates of Human Ejaculate Quality

Abstract: Life history strategies reflect resource allocation decisions, which manifest as physiological, psychological, and behavioral traits. We investigated whether human ejaculate quality is associated with indicators of relatively fast (greater resource allocation to mating effort) or slow (greater resource allocation to parenting effort) life history strategies in a test of two competing hypotheses: (1) The phenotype-linked fertility hypothesis, which predicts that men pursuing a relatively fast life history strategy will produce higher-quality ejaculates, and (2) The cuckoldry-risk hypothesis, which predicts that men pursuing a relatively slow life history strategy will produce higher-quality ejaculates. Men (n = 41) completed a self-report measure assessing life history strategy and provided two masturbatory ejaculate samples. Results provide preliminary support for the cuckoldry-risk hypothesis: Men pursuing a relatively slow life history strategy produced higher-quality ejaculates. Ejaculate quality may therefore reflect resource allocation decisions for greater parenting effort, as opposed to greater mating effort. The findings contribute informative data on correlations between physiological and phenotypic indicators of life history strategies.

8:30 PM

Maryanne Fisher, Saint Mary's University

Title: What is a feminist lens for evolutionary approaches to human behavior?

Abstract: The study of women within the framework of evolutionary psychology provides essential insights into human behavior, challenging traditional models and broadening the scope of the discipline. Focusing on women's roles in evolutionary psychology promotes gender equity in research and advances a more accurate, detailed understanding of evolutionary processes.

Over the last two decades, laudable progress has been made in recognizing women as active participants in reproductive and social arenas. This work addresses the depth of their strategies, moving beyond reductive, male-centric narratives.

This presentation will draw on key themes from my research on the adaptive significance of women's behaviors, with particular attention to same-sex competition and cooperation. Women's social strategies will be discussed as context-dependent responses to ecological and cultural factors, offering insights into patterns of resource allocation and alliance formation. Women will be discussed as strategists, seeking to maximize their inclusive fitness.

While only specific aspects of these behaviors will be explored, this presentation demonstrates how expanding the study of women's roles enhances our understanding of human behavior. Such an approach invites ongoing discussions about inclusivity and equity in evolutionary research, emphasizing the need for diverse perspectives to better understand the breadth of human adaptation.

سجاد سجودی، دانشگاه ناتینگهام ترنت

نگهبانی ایدئولوژیک از جفت

یکی از چالش‌های اساسی در روان‌شناسی تکاملی، مسئله‌ی عدم قطعیت پدر بودن است؛ وضعیتی که به دلیل ویژگی‌های زیستی انسان ایجاد می‌شود. مادران همواره از والد بودن خود مطمئن‌اند، اما مردان به دلیل عدم شرکت مستقیم در بارداری و زایمان، چنین اطمینانی ندارند. به عبارت دیگر مردان نمی‌توانند یا قطعیت بدانند که پدر زیستی فرزند خود هستند یا نه. این عدم قطعیت می‌تواند بر سرمایه‌گذاری والدی مردان تأثیر بگذارد و باعث شود آن‌ها برای حفظ وفاداری جنسی جفت خود رفتارهایی با عنوان «نگهبانی از جفت» انجام دهند. این رفتارها شامل مجموعه‌ای از اقدامات برای کاهش احتمال خیانت جفت است. در نتیجه مردانی که رفتارهای نگهبانی از جفت را بیشتر انجام می‌دهند می‌توانند از تعلق ژنتیکی فرزندشان اطمینان بیشتری داشته باشند. اما مراقبت دائمی از جفت هزینه‌ی زیستی زیادی برای مردان دارد. برای حل این مسئله ایدئولوژی‌هایی تکامل یافته‌اند که به طور غیر مستقیم رفتارهای جفتی زنان را کنترل می‌کنند. در این ارائه، به بررسی و تحلیل مفهوم نگهبانی ایدئولوژیک از جفت می‌پردازم.

علیرضا نیک اختر، دانشگاه علامه طباطبایی

مراقبت والدی تعبیض آمیز

در قلمرو جانوران مراقبت از فرزندان به نحوی برابر صورت نمی‌گیرد. مثلاً هنگامی که لانگور یا شیر نری به گروهی حمله می‌کند و نر صاحب جرم‌سرا را از گروه می‌راند اولین کاری که انجام می‌دهد یافتن و کشتن بچه‌های شیرخوار نر قبلی است. خرگوش‌ها و سگ‌های دشتی گاهی بچه‌های غریبه را می‌کشند و خفاش‌های بی‌دم مکزیکه که در غارهایی در کنار هزاران خفاش دیگر زندگی می‌کنند معمولاً به درستی فرزندان خود را تغذیه نمی‌کنند. به طور کلی در جانورانی که در آنها والدین پس از تولد بر فرزندان خود مراقبت می‌کنند نوعی سوگیری در تخصیص سرمایه‌گذاری و احساسات والدی نسبت به فرزندان ژنتیکی و غیر ژنتیکی وجود دارد. در انسان نیز بدرفتاری نسبت به فرزندان در فرهنگ‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفته است. در ایالات متحده در سال ۱۹۷۶، قریب به صد هزار کودک مورد بدرفتاری یا غفلت قرار گرفته‌اند. همچنین وجود یک والد ناتنی در خانه احتمال ضرب و شتم شدید یا قتل فرزند را ۴۰ تا ۱۰۰ برابر افزایش می‌دهد؛ بیش از هر عامل دیگری از جمله فقر یا اعتیاد. در ارائه حاضر سعی بر این است که سه پدیده مرتبط با مراقبت تعبیض آمیز در انسان از منظر روان‌شناسی تکاملی مورد بررسی قرار گیرند:

۱- چرا والدین در بسیاری از موارد بین فرزندان زیستی و فرزندخوانده‌های خود تعبیض قائل می‌شوند؟

۲- چرا در یک خانواده گاهی با برخی از فرزندان بهتر از فرزندان دیگر رفتار می‌شود؟

۳- چرا افراد گاهی فرزندان غریبه را به سرپرستی می‌گیرند؟

عادل بذرام، دانشگاه شهید بهشتی

دیدن بدون دیده شدن

یکی از مهم‌ترین چالش‌های انسان در محیط فرگشتی تطابق‌ها (EEA) مسئله حیوانات شکارچی و همین‌طور تهاجم سایر انسان‌ها بوده است. از این روی می‌بایست سازوکارهایی در انسان فرگشت یافته باشد تا احتمال چنین خطراتی را کاهش دهد. در همین راستا مشاهده می‌شود که فرایندهای ادراکی-انسان مجهز به تشخیص سریع‌تر چنین عوامل خطری است. هم‌چنین به نظر می‌رسد سازوکارهایی در جهت انتخاب محیط امن برای سکونت نیز در انسان مورد انتخاب طبیعی قرار گرفته باشد که در قالب نظریه prospect-refuge قابل توضیح است. هم‌چنین مشاهده می‌شود که چنین ترجیحی برای انتخاب سکونت‌گاهی با امنیت بالاتر جهت کاهش احتمال خطر در سایر نخستی‌مانند بابون‌ها، میمون‌های کاپوچین، شامپانزه‌ها، تamarinها، و اورانگوتان‌های جوان نیز وجود دارد. اما نکته قابل توجه این است که انسان‌ها بخش قابل توجهی از زندگی خود را در خواب سپری می‌کنند (حدود یک سوم) و با در نظر گرفتن کاهش پردازش دروندادهای حسی به ویژه دروندادهای بینایی، توانایی شناسایی و واکنش در برابر خطر به شدت کاهش می‌یابد. بر این اساس به طور منطقی، می‌بایست سازوکارهایی در جهت انتخاب موقعیتی امن برای خوابیدن در انسان ایجاد شده باشد. آیا مولفه‌های نظریه prospect-refuge توضیح‌دهنده ترجیح موقعیت خواب نیز هستند؟ اگر چنین سازوکاری وجود داشته باشد، آیا در همه شرایط صادق است؟ به عنوان مثال با در نظر گرفتن نظریه سرمایه‌گذاری والدی، آیا یک مادر در زمان حضور فرزندش، باز هم امن‌ترین موقعیت را برای خود ترجیح می‌دهد؟ هم‌چنین با توجه به تفاوت‌های زن و مرد در مراقبت جفتی، آیا تفاوتی در ترجیح امن‌ترین موقعیت برای خوابیدن میان مردان و زنان در زمان حضور پارتنر وجود دارد؟ در جلسه پیش‌رو سعی بر آن است تا به سوالات فوق پاسخ داده شود و ترجیح موقعیت خواب در انسان‌ها مورد بررسی قرار گیرد.

جواد حاتمی، دانشگاه تهران

زمینه‌های تکاملی برون سپاری عاملیت

در نظام شناختی آدمی نوعی آمانگی برای واگذاری بخشی از فرایندهای پردازش اطلاعات به دیگران وجود دارد. انسان‌ها در بسیاری از موقعیت‌های تصمیم‌گیری و حل مسأله به جای تلاش فردی برای بررسی اطلاعات ترجیح می‌دهند تا تکلیف به نظر دیگران، تصمیم درست را اتخاذ کنند. این پدیده برون سپاری شناختی نامیده می‌شود و بخشی از دانش و باورهایی که هر فرد دارد از این طریق بدست آمده است. روان‌شناسان اجتماعی و انسان‌شناسان فرهنگی میل به تقلید از دیگران، هم‌رنگی با جماعت و گرایش به همانند سازی با افراد موفق و برجسته را سازوکارهای همسو با این پدیده می‌دانند. از نگاه روان‌شناسان تکاملی، ماندگاری این ترجیح در نوع انسان به دلیل مزیت‌هایی است که این

شیوه کسب دانش داشته است. برون سپاری می تواند به شیوه ای به صرفه تر، دانش معتبرتر را در اختیار ما قرار دهد. مطالعاتی که در زمینه برون سپاری شناختی انجام شده اند عمدتاً در حوزه هایی مثل شکل گیری باورها، تصمیم گیری و حل مساله بوده است اما به نظر می رسد در برخی موقعیت ها آمادگی برون سپاری فرایندهای شناختی پیچیده تر نیز وجود دارد. از جمله این فرایندها می توان به عاملیت اشاره کرد. شواهد متعددی وجود دارد که نشان می دهد انسان ها آمادگی واگذاری عاملیت خود به دیگری یا دیگران را دارند. شکل افراطی این فرایند را در می توان در پدیده سرسپردگی اجتماعی مشاهده کرد که در آن افراد فردیت و احساس مسئولیت خود را از دست می دهند و مدیریت رفتار و ذهن خود را به دیگری یا دیگران می سپارند. در این سخنرانی من قصد دارم این نوع از برون سپاری شناختی را معرفی کنم و ریشه های تکاملی آن را با تأکید بر دو سازوکار نقش پذیری و دلبستگی توضیح دهم.

۱۹:۲۰ استراحت

19:30

Michael Tomasello, Duke University
Darwinian Psychology

Nature cannot build organisms biologically prepared for every contingency they might possibly encounter. Instead, Nature builds some organisms to function as feedback control systems that pursue goals, make informed behavioral decisions about how best to pursue those goals in the current situation, and then monitor behavioral execution for effectiveness. Nature builds psychological agents. I propose a typology of four different types of agentive architecture in creatures ancestral to humans, from simple control system organization to control system organization with multiple layers of executive control to early human shared agency

20:00

Cecilia Heyes, University of Oxford
Cultural Evolutionary Psychology

The emergence of classical evolutionary psychology was an important advance in understanding human origins. Previously, bodies, brains and behaviour had been subjected to Darwinian analysis while the mind was left in the shadows. Using computational psychology and Darwinian theory, classical evolutionary psychology overcame this neglect, casting the human mind as a collection of 'cognitive instincts' - organs of thought shaped by Darwinian selection acting on genetic variants and constrained by the needs of our Stone Age ancestors. This picture was plausible 30 years ago but, I argue, it is now in need of radical revision

New evidence from human infants and nonhuman animals shows that genetic evolution – Darwinian selection on genetic variants - has merely tweaked the human mind. It has made us more friendly than our pre-human ancestors, more attentive to other agents, and boosted old, general-purpose mechanisms of learning, memory and control. Our special-purpose modes of thought – such as, imitation, mindreading, metacognition, and normativity - are built in childhood through social interaction and shaped over generations by cultural evolution – Darwinian selection on socially inherited variants. Distinctively human psychological processes are more like artefacts than organs. They are 'cognitive gadgets' rather than cognitive instincts. It follows that Darwinian understanding of the human mind now requires cultural, rather than classical, evolutionary psychology

20:30

Martin Daly, McMaster University & Gretchen Perry, University of Northern British Columbia

Matrilateral Bias in Childcare and Investment by Grandparents

Many studies, conducted primarily but not solely in Europe and North America, indicate that children receive more care and investment from maternal grandparents (and other maternal kin) than from their paternal counterparts. Evolutionists have attributed this matrilateral bias to uncertain paternity of a son's putative children, but there is another reason why natural selection should favour such a bias: investing in children reduces demands on their mother, increasing her nepotistic value (NV) and a daughter's NV contributes more to the investor's fitness than that of a daughter-in-law. Is this bias abolished or reversed in patrilineal societies with patrilocal marriage? Recent research in rural Bangladesh and elsewhere indicates that the matrilateral bias persists under patriliney and patrilocality, supporting the proposition that it reflects evolved aspects of human psychology

Friday Feb 14th

6:00 PM

Sajad Sojoudi, Nottingham Trent University

Title: Ideological Mate-guarding (in Persian)

6:20 PM

Alireza Nikakhtar, Allameh Tabataba'i University

Title: Discriminative Parental Solicitude (in Persian)

6:40 PM

Adel Bazram, Shahid Beheshti University

Title: To See Without Being Seen (in Persian)

7:00 PM

Javad Hatami, University of Tehran

Title: Evolutionary Origins of Agency Outsourcing (in Persian)

7:20 PM

Break

7:30 PM

Michael Tomasello, Duke University

Title: Darwinian Psychology

Abstract: Nature cannot build organisms biologically prepared for every contingency they might possibly encounter. Instead, Nature builds some organisms to function as feedback control systems that pursue goals, make informed behavioral decisions about how best to pursue those goals in the current situation, and then monitor behavioral execution for effectiveness. Nature builds psychological agents. I propose a typology of four different types of agentive architecture in creatures ancestral to humans, from simple control system organization to control system organization with multiple layers of executive control to early human shared agency.

8:00 PM

Cecilia Heyes, University of Oxford

Title: Cultural Evolutionary Psychology

Abstract: The emergence of classical evolutionary psychology was an important advance in understanding human origins. Previously, bodies, brains and behaviour had been subjected to Darwinian analysis while the mind was left in the shadows. Using computational psychology and Darwinian theory, classical evolutionary psychology overcame this neglect, casting the human mind as a collection of 'cognitive instincts' - organs of thought shaped by Darwinian selection acting on genetic variants and constrained by the needs of our Stone Age ancestors. This picture was plausible 30 years ago but, I argue, it is now in need of radical revision.

New evidence from human infants and nonhuman animals shows that genetic evolution – Darwinian selection on genetic variants - has merely tweaked the human mind. It has made us more friendly than our pre-human ancestors, more attentive to other agents, and boosted old, general-purpose mechanisms of learning, memory and control. Our special-purpose modes of thought – such as, imitation, mindreading, metacognition, and normativity - are built in childhood through social interaction and shaped over generations by cultural evolution – Darwinian selection on socially inherited variants. Distinctively human psychological processes are more like artefacts than organs. They are 'cognitive gadgets' rather than cognitive instincts. It follows that Darwinian understanding of the human mind now requires cultural, rather than classical, evolutionary psychology.

8:30 PM

Martin Daly, McMaster University & Gretchen Perry, University of Northern British Columbia

Title: Matrilateral Bias in Childcare and Investment by Grandparents

Abstract: Many studies, conducted primarily but not solely in Europe and North America, indicate that children receive more care and investment from maternal grandparents (and other maternal kin) than from their paternal counterparts. Evolutionists have attributed this matrilateral bias to uncertain paternity of a son's putative children, but there is another reason why natural selection should favour such a bias: investing in children reduces demands on their mother, increasing her nepotistic value (NV) and a daughter's NV contributes more to the investor's fitness than that of a daughter-in-law. Is this bias abolished or reversed in patrilineal societies with patrilocal marriage? Recent research in rural Bangladesh and elsewhere indicates that the matrilateral bias persists under patriliney and patrilocality, supporting the proposition that it reflects evolved aspects of human psychology.